

KADER İNANCI

8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi ve sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.

1

İnsanlara Allah tarafından verilen akıl ve irade sorumlu olmanın ilk iki şartı olarak kabul edilir. Bu iki şartı sağlayan bireyler yaptığı her davranışın sonuçlarını üstlenmek zorundadır. İnsanlara tanınan bu seçim hakkı Kur'an'da da belirtilmiştir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) "Gerçekten insan için kendi çalışmasının karşılığında başka bir şey yoktur."
(Necm suresi, 39. ayet.)
- B) "... Hiçbir kimse başkasının günah yükünü yüklenmez..."
(Zümer suresi, 7. ayet.)
- C) "Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör."
(İnsan suresi, 3. ayet.)
- D) "Allah, gökleri ve yeri yerli yerince yaratmıştır. Böylece herkes kazancına göre karşılık görür. Onlara haksızlık edilmez."
(Casiye suresi, 22. ayet.)

2

Peygamberimizin hadislerinden elde ettiğimiz bilgilere göre, İnsanlar ahiret gününde aşağıdaki durumlar sorgulanmadan Allah'ın huzurundan ayrılamayacaktır:

- Ömrünü nerede ve nasıl tükettiğinden
- Gençliğini nerede ve nasıl geçirdiğinden
- Malını nereden kazandığından
- Malını nereye harcadığından
- Bildikleriyle amel edip etmediğinden.

Verilen metinde aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmaktadır?

- A) Emek ve Rızık
B) Kader ve Kaza
C) İrade ve Sorumluluk
D) Tevekkül ve Çalışma

3

İnsan davranışlarında her ne kadar özgür bırakılsa da birçok yaşamsal faaliyetlerinde Allah'ın istediği durumlara göre yaşamak zorundadır. İnsan vücudundaki birçok organ Allah tarafından kendilerine ne emredilmişse, ne amaçla yaratılmışlarsa ona itaat ederler. Hiçbirinin başka bir davranışı seçme hakkı yoktur.

Bu parçada aşağıdakilerden kavramlardan hangisine vurgulanmaktadır?

- A) Külli irade
B) Tevekkül
C) Cüz-i irade
D) Sorumluluk

4

İnsan, Allah tarafından kendisine verilen bazı özellikler sayesinde doğruyu ve yanlış ayırt edebilmekte, ayırt ettiği doğru ve yanlış arasında da seçim yapabilmektedir.

İslam dinine göre Allah'ın emir, yasak ve öğütlerine insanın muhatap olmasının sebebi, onun - - - - olmasıdır.

Metinde boş bırakılan yere anlam bütünlüğü bakımından aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) ecel ve ömür sahibi
B) akıl ve irade sahibi
C) güç ve kuvvet sahibi
D) küllî irade ve cüzî irade sahibi

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımı için hazırlanmıştır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.

5

İnsanın diğer varlıklardan ayrılan en önemli iki özelliği akıl ve irade sahibi olmasıdır. İnsan, akli ve özgür iradesiyle düşünmek ve düşündükleri üzerinde tercih yapıp karar vermek konusunda özgürdür. İnsan bu özgür iradesi ve akli sayesinde iyi, kötü, doğru ve yanlış arasında tercihlerde bulunabilir. Özgür iradesiyle böyle tercihlerde bulunabilen insan, bundan dolayı yaptıklarından sorumlu tutulmuştur.

Yüce Allah, insana verdiği sorumluluk ile, onu yalnız bırakmamış, ayrıca kutsal kitaplar ve peygamberler göndererek doğru yola ulaşmasını sağlamıştır.

Bu metin aşağıdaki ayetlerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) “O’na iki yolu (iyi ve kötüyü) gösterdik...”
(Beled suresi, 10. ayet.)
- B) “Ey insanlar! Siz Allah’a muhtaçsınız. Allah ise her bakımdan sınırsız zengin olandır, övülmeye hakkıyla layık olandır.”
(Fatır suresi, 15. ayet.)
- C) “Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör.”
(İnsân suresi, 3. ayet.)
- D) “Kim doğru yolu seçerse kendisi için seçmiş olur, kim de doğru yoldan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiçbir kimse başkasının günah yükünü yüklenmez.”
(İsrâ suresi, 15. ayet.)

6

İnsanın doğru yola ulaşabilmesi için yüce Allah tarafından peygamberler gönderilmiş, ayrıca kutsal kitaplarla da desteklenmiştir. Bütün bu imkânları insana sunan Allah, onun seçimlerini de özgür iradesine bırakmıştır ve seçimlerinden sorumlu kılmıştır. Bu sebeple insanların kendi seçimleri sebebiyle kaderi suçlaması boş bir bahanedir. Akılını ve iradesini doğru yönde kullanmalı; yapacağı işlerin hayır mı şer mi olduğunun, tercihlerinin onu cezaya mı yoksa mükâfata mı götüreceğinin hesabını yapmalıdır. Özgürlükle sorumluluk arasında doğrudan bir ilişki olduğunu unutmamalıdır.

Bu parçadan;

- I. İnsanlar seçimlerinden sorumludur.
II. İnsanın doru yola ulaşabilmesi için Allah tarafından kılavuzlar gönderilmiştir.
III. İrade sahibi olması, insanın ortaya sunduğu bahanelerin gerekçesini ortadan kaldırır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III